

Številka: 018-063/2025-5

Datum: 26. 6. 2025

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Marka Medveda, kot predsednika senata, ter Igorja Luzarja in mag. Zlate Jerman, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »Sanacija in prilagoditve streh ter izvedba sončnih elektrarn«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložila družba Sončni sistemi, energija d.o.o. Cankarjeva ulica 8, Trebnje, ki jo zastopa odvetnik Klemen Štefančič, Železna cesta 8A, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Splošna bolnišnica Novo mesto, Šmihelska cesta 1, Novo mesto (v nadaljevanju: naročnik), 26. 6. 2025

odločila:

1. Zahtevk za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po odprtem postopku po 40. členu Zakona o javnem naročanju (ZJN-3)¹, je bilo 3. 4. 2025 objavljeno na Portalu javnih naročil (JN002291/2025-EUe16/01) in v Uradnem listu EU (216718-2025), z dvema popravkoma.

Naročnik je 29. 5. 2025 na Portalu javnih naročil objavil dokument »Odločitev o oddaji naročila«, št. 16-12/25 z dne 28. 5. 2025 (JN002291/2025-ODL/01). Iz odločitve izhaja, da je naročnik prejel dve ponudbi (poleg vlagatelja je ponudbo oddal še ponudnik Montim storitve d.o.o., Slovenska vas 6E, Jesenice na Dolenjskem) in obe zavrnil kot nedopustni. V zvezi z vlagateljevo ponudbo je naročnik ugotovil, da ponujeno blago ne ustreza zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah ter da v ponudbi manjkajo zahtevana dokazila za nominiran kader.

¹ Uradni list RS, št. 91/2015, s sprem.

Vlagatelj je 5. 6. 2025 zoper zgoraj navedeno odločitev o oddaji naročila vložil zahtevek za revizijo, v katerem predlaga, da naročnik oziroma Državna revizijska komisija odločitev razveljavi, naročnik pa ponudbo vlagatelja oceni kot dopustno in mu odda javno naročilo. Zahteva tudi povrnitev stroškov postopka.

Glede prvega razloga, zaradi katerega je naročnik njegovo ponudbo označil kot nedopustno (ponujeno blago ne ustreza zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah) vlagatelj meni, da naročnik lastne razpisne zahteve oziroma tehnične specifikacije razlaga nepravilno in preozko, ponujena oprema pa da ustreza ali celo presega minimalne zahteve, kar da je razvidno iz predložene tehnične dokumentacije, vključno s specifikacijami proizvajalcev. Vlagatelj poudarja, da ima ponudba vse ključne tehnične komponente, ki dosegajo ali presegajo razpisne zahteve. Glede zahtevanega temperaturnega območja (od -40 °C do +60 °C) vlagatelj priznava, da je resda ponudil razsmernik s temperaturnim območjem od -25 °C do +60 °C, a ob tem navaja, da je bila najnižja temperatura (-20,4 °C) v Novem mestu zabeležena leta 1961, v obdobju od leta 1981 do 2010 pa je bil najhladnejši mesec tam januar s povprečno temperaturo -0,1 °C, zaradi česar je, po mnenju vlagatelja, zahteva naročnika neutemeljena in nerealna. V zvezi s tem vlagatelj navaja še, da razsmernik, glede na to, kako je zaščiten, ni neposredno izpostavljen vremenskim vplivom in temperaturi, kar še dodatno po mnenju vlagatelja kaže na formalizem, katerega namen je izločitev vlagateljeve ponudbe. Vlagatelj še dodaja, da bi naročnik, če je menil, da so določene karakteristike njegove ponudbe dvoumne ali nepopolne, moral omogočiti dopolnitev oziroma pojasnilo ponudbe, zlasti zato, ker gre za tehnične podatke, ki jih je mogoče preveriti neposredno iz javno dostopnih virov ali dokumentov proizvajalca, s pojasnilom oziroma dopolnitvijo pa vlagatelj ne bi podal nove ponudbe, ampak zgolj pojasnil ustreznost blaga z zahtevanimi tehničnimi karakteristikami. V zaključku vlagatelj navaja še, da naročnika ni opozoril na tehnične zahteve, to pa zato, ker potrebe po spremembi posameznih tehničnih zahtev niti ni imel, nenazadnje pa je ponujeno blago, tako vlagatelj, tehnično ustrezno.

Glede drugega razloga, zaradi katerega je naročnik njegovo ponudbo označil kot nedopustno (manjkajoča zahtevana dokazila za nominiran kader) vlagatelj v zahtevku za revizijo navaja, da bi napako v ponudbi lahko, če bi ga naročnik pozval (pa ga ni), dopolnil v skladu s sedmim odstavkom 89. člena ZJN-3.

Naročnik je odločitev o zahtevku za revizijo (dokument št. 16-12/25 z dne 6. 6. 2025) na portalu eRevizija objavil 9. 6. 2025. Zahtevek za revizijo je zavrnil, zavrnil je tudi zahtevo po povrnitvi stroškov postopka.

Naročnik uvodoma pojasnjuje, da je obe prejeti ponudbi zavrnil kot nedopustni, ker ne ustrezata zahtevam, določenim v tehničnih specifikacijah. Nobenega od ponudnikov ni pozival k dopolnjevanju, pojasnjevanju ali spreminjanju ponudb, tudi sicer pa dopolnjevanje ali popravljanje ponudbe v delu, ki se nanaša na tehnične specifikacije, ni dovoljeno.

V zvezi z prvim razlogom nedopustnosti vlagateljeve ponudbe naročnik navaja, da sporna oprema, ki jo vlagatelj ponuja (razsmernik, optimizator ter fotonapetostni modul), nekatere tehnične zahteve resda izpolnjuje (oziroma jih celo presega), nekaterih pa ne. Ponujeni razsmernik ne izpolnjuje zahteve glede števila vhodov in temperaturnem območju, optimizator ne izpolnjuje zahteve glede vhodne moči, delovne vhodne napetosti, največje vhodne napetosti in največjega izhodnega toka, fotonapetostni modul pa ne izpolnjuje zahteve glede nominalne temperature celice. Naročnik ugotavlja, da je vlagatelj v zahtevku za revizijo priložil (nova) dokazila, ki jih ni predložil v ponudbi, zaradi česar jih v postopku pravnega varstva ni dovoljeno upoštevati, ob tem pa izpostavlja, da že vlagatelj sam v zahtevku za revizijo glede ponujenega razsmernika priznava odstopanje ponudbe od razpisnih zahtev in s tem tehnično neustreznost ponujene opreme. Naročnik poudarja, da je tehnično ustrezna lahko le ponudba, ki ustreza prav

vsaki naročnikovi tehničnih zahtevi. Ne presoja se ustreznost sistema kot celote, pač pa posamezne komponente (npr. vhodna moč, delovna vhodna napetost ipd.) posameznega elementa (razsmernik, optimizator, modul itd.) sistema. Dodaja, da opozorila na morebitno neustreznost, nesmiselnost, neupravičenost, nesorazmernost ali nejasnost razpisnih zahtev ni prejel, prav tako ni prejel zahtevka za revizijo na razpisno dokumentacijo.

V zvezi z drugim razlogom nedopustnosti vlagateljeve ponudbe naročnik navaja zgolj, da je že v obrazložitvi izpodbijane odločitve pojasnil, da vlagatelja ni pozival na dopolnitev ponudbe v smislu predložitve manjkajočih dokazil za priglašeni kader, saj je vlagateljeva ponudba neustrezna že v tehničnem delu in pozivanje ne bi vplivalo na končno odločitev.

Naročnik je Državni revizijski komisiji 9. 6. 2025 odstopil dokumentacijo o postopku oddaje javnega naročila in dokumentacijo o predrevizijskem postopku.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 11. 6. 2025, ki jo je istega dne vložil na portalu eRevizija, opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo.

Navaja, da je naročnikovo vztrajanje pri stališču, da ponujena oprema (oziroma posamezne komponente) ne izpolnjujejo zahtev naročnika, neutemeljeno, saj je prepričan, da z njegove strani ponujena oprema v celoti ustreza karakteristikam, ki so običajne pri tovrstnih sončnih elektrarnah in so bile zahtevane z razpisno dokumentacijo. V nadaljevanju podaja primerjalno tabelo lastnosti razsmernika, ki ga je zahteval naročnik, in ponujenega razsmernika ter navaja prednosti kombinacije razsmernikov proizvajalca Austa in optimizatorjev proizvajalca Tigo (kot jih je ponudil vlagatelj). Prav tako podaja primerjalno tabelo največjih svetovnih proizvajalcev razsmernikov in v tej zvezi poudarja, da razsmerniki šestih največjih proizvajalcev nimajo temperaturnega območja -40 °C do +60 °C, temveč ga ima le razsmernik, ki ga je zahteval naročnik, iz česar izhaja, da naročnik omejuje konkurenco, takšna zahteva pa je tudi nesorazmerna (glede na zgodovinske vremenske razmere v Novem mestu). Na naročnikovo navedbo, da je vlagatelj s temi očitki prepozen, vlagatelj odgovarja, da naročnik ni z ničemer utemeljil, zakaj je zahteva po -40 °C potrebna za funkcionalnost sončne elektrarne. Dalje vlagatelj podaja še primerjalno tabelo zahtevanega in ponujenega optimizatorja ter izpostavlja prednosti slednjega, kot tudi primerjalno tabelo zahtevanega in ponujenega modula. Tudi za slednjega vlagatelj navaja njegove prednosti in v tej zvezi zatrjuje, da je razlika zahtevane NMOT/NOCT glede na ponujeni modul zanemarljiva. V zaključku navaja še, da je naročnikova zavrnitev pojasnil tehničnih specifikacij ponujene opreme nezakonita, ker so takšna pojasnila dovoljena v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3.

Državna revizijska komisija je pred meritorno obravnavo zahtevka za revizijo preverila, ali je vložen pravočasno in pri naročniku; ali vsebuje vse obvezne sestavine iz 15. člena ZPVPJN; ali ga je vložila aktivno legitimirana oseba iz 14. člena ZPVPJN; ali obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN in ali je dopusten. Ker je ugotovila, da so izpolnjeni vsi pogoji iz prvega odstavka 31. člena ZPVPJN, je zahtevek za revizijo na podlagi drugega odstavka 31. člena ZPVPJN sprejela v obravnavo.

Po pregledu prejete dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med vlagateljem in naročnikom je spor o tem, ali je naročnik ravnal skladno z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila in določbami ZJN-3, ko je ponudbo vlagatelja ocenil za nedopustno in mu posledično ni oddal predmetnega javnega naročila.

Naročnikovo ravnanje je treba presojati z vidika 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, skladno s katero je dopustna ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika.

Skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, po tem, ko preveri da so izpolnjeni naslednji pogoji: (a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in (b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. ter 83. člena ZJN-3, če so ta bila določena.

Iz izpostavljenih določb ZJN-3 izhaja, da lahko naročnik javno naročilo odda le ponudniku, katerega ponudba (med drugim) ustreza zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah. Z njimi naročnik opiše predmet javnega naročila oziroma opredeli zahtevane lastnosti slednjega, kot so način delovanja in uporabe, stopnja kakovosti, dimenzije, tehnični parametri, proizvodni postopki, okoljske lastnosti itd.

V skladu s prvo povedjo iz prvega odstavka 68. člena ZJN-3 mora naročnik tehnične specifikacije navesti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, in sicer na enega izmed načinov, ki so določeni v petem odstavku 68. člena ZJN-3, in sicer:

- a) v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti, vključno z okoljskimi značilnostmi, če so parametri dovolj natančni, da lahko ponudnik opredeli predmet javnega naročila, naročnik pa odda javno naročilo;
- b) s sklicevanjem na tehnične specifikacije in po prednostnem vrstnem redu na nacionalne standarde, ki so prevzeti po evropskih standardih, evropske tehnične ocene oz. evropski ocenjevalni dokument, če se ta uporabi kot podlaga za izdajo evropske tehnične ocene, skupne tehnične specifikacije, mednarodne standarde, druge tehnične referenčne sisteme, ki jih določijo evropski organi za standardizacijo, ali, če teh ni, na nacionalne standarde, nacionalna tehnična soglasja ali nacionalne tehnične specifikacije, povezane s projektiranjem, izračunom in izvedbo gradenj ter uporabo blaga, pri čemer se pri vsakem sklicevanju navede tudi »ali enakovredni«;
- c) v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti iz a) točke s sklicevanjem na tehnične specifikacije iz b) točke kot podlago za domnevo skladnosti s temi zahtevami glede delovanja ali funkcionalnosti;
- č) s sklicevanjem na tehnične specifikacije iz b) točke za nekatere značilnosti ter s sklicevanjem na zahteve glede delovanja ali funkcionalnosti iz a) točke za druge značilnosti.

V zvezi z dokazovanjem izpolnjevanja tehničnih specifikacij oziroma zahtev Državna revizijska komisija pojasnjuje še, da ZJN-3 določa zgolj izhodišča oziroma daje podlago, da lahko naročnik v okviru dokazil zahteva različna tehnična poročila, potrdila, kataloge, certifikate, izjave itd., naročnik pa je tisti, ki v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila v vsakem konkretnem primeru posebej določi vrsto dokazil oziroma način dokazovanja tehničnih zahtev v ponudbi.

Naročnik je v izpodbijani odločitvi v zvezi z vlagateljevo ponudbo med drugim zapisal:

»Iz ponudbene dokumentacije je razvidno, da ponudba ne izpolnjuje vseh strokovnih zahtev naročnika, in sicer: Naročnik je pri ponudbi ponudnika Sončni sistemi d.o.o. ugotovil, da ponujeno blago oziroma materiali v delu zahtevanih tehničnih specifikacij v excel tabeli pod razdelkom poglavja 1: »Sončna elektrarna« v točki 1, 2, 3, ne ustreza tehničnim zahtevam naročnika. Glede

na to, da gre za pomanjkljivosti ponudbe, ki so vezane na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila in jih skladno z določili 89. člena ZJN-3 ni dopustno dopolnjevati/spreminjati, je naročnik ponudbo izločil kot nedopustno.«

Kot izhaja iz izpodbijane odločitve, je v danem primeru naročnik ponudbo vlagatelja zavrnil kot nedopustno iz razloga, ker naj ne bi ustrezala tehničnim zahtevam naročnika, določenim v excel dokumentu v točkah 1, 2 in 3 razdelka »1. Sončna elektrarna«.

Na podlagi vpogleda v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila (v nadaljevanju tudi: razpisna dokumentacija) gre najprej ugotoviti, da naročnik v predmetnem javnem naročilu naroča sanacijo streh in prilagoditve streh za potrebe postavitve sončne elektrarne ter postavitve sončne elektrarne na strehah. Tehnične zahteve za predmet javnega naročila je naročnik podal v poglavju »Tehnične specifikacije« ter v excel dokumentu, ki predstavlja popis del s predračunom (v nadaljevanju: tehnične specifikacije). V njem je naročnik v zavihku »Postavitev sončne elektrarne« v razdelku »1. Sončna elektrarna« v točkah pod zaporedno številko 1 podal podrobne tehnične zahteve za razsmernik, pod številko 2 tehnične zahteve za optimizator in pod številko 3 tehnične zahteve za modul sončne elektrarne.

Med strankama ni sporno, da je naročnik ponudbo izbranega ponudnika označil za nedopustno, ker komponente ponujene sončne elektrarne ne izpolnjujejo tehničnih zahtev, določenih v izpostavljenih točkah. Na podlagi odstopljene dokumentacije (ki jo je v relevantnem delu zahtevku za revizijo predložil tudi vlagatelj) gre ugotoviti, da je vlagatelj naročniku po izdaji izpodbijane odločitve 2. 6. 2025 posredoval poziv k ponovni presoji te odločitve, na katerega je naročnik odgovoril z dopisom z dne 3. 6. 2025 in v njem pojasnil, katerih posameznih zahtev (določenih v točkah 1, 2 in 3 spornega dela tehničnih specifikacij) s strani vlagatelja ponujene komponente sončne elektrarne ne izpolnjujejo. Upoštevajoč navedeno gre tako ugotoviti, da med strankama tudi ni spora o tem, katere so tiste posamezne tehnične zahteve, zaradi katerih je naročnik ponujeno opremo vlagatelja označil kot neustrezno.

Glede na to, da se je vlagatelj v zahtevku za revizijo v prvi vrsti osredotočil na izpolnjevanje tehnične zahteve glede temperaturnega območja za zahtevani razsmernik, je Državna revizijska komisija najprej obravnavala predmetne revizijske navedbe.

V obravnavanem primeru je naročnik za razsmernik v točki 1 izpostavljenega dela tehničnih specifikacij v rubriki »Opis« podal naslednjo zahtevo: »*temp. območje: -40 °C to +60 °C*«.

Med strankama ni sporno, da je vlagatelj v ponudbi ponudil razsmernik, ki ima temperaturno območje od -25 °C do +60 °C, navedeno pa je potrjeno tudi z vpogledom v vlagateljevo ponudbo (v rubriko »Teh. karakteristike ponujenega blaga« popisa del s ponudbenim predračunom).

Vendar kljub temu, da vlagatelj na eni strani navaja oziroma priznava, da je ponudil razsmernik z drugačnimi lastnostmi, kot jih je zahteval naročnik, po drugi strani zatrjuje, da naročnikova ocena o neustreznosti ponujenih komponent (torej tudi razsmernika) temelji na nepravilnih interpretaciji razpisnih zahtev oziroma na preozki razlagi tehničnih specifikacij.

Upoštevajoč navedeno je Državna revizijska komisija najprej dolžna ugotoviti, da je sporna naročnikova zahteva glede temperaturnega območja, ki ga mora izpolnjevati ponujeni razsmernik, v danem primeru povsem jasna. V skladu z ustaljeno prakso Državne revizijske komisije² pa je treba zahtevo, ki je jasna, razlagati tako, kot je zapisana, in je ni dopustno razlagati izven okvirov pomena, kot izhaja iz njene jasne dikcije in kot so ga lahko razumeli tudi vsi običajno

² Prim. odločitve v zadevah št. 018-114/2022, 018-094/2024, 018-119-2024 in druge.

skrbni gospodarski subjekti. Nasprotno ravnanje naročnika bi namreč pomenilo kršitev drugega odstavka 67. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik po izteku roka za prejem ponudb ne sme več spreminjati ali dopolnjevati dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, kršitev načela transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3) ter načela enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN3).

V posledici navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da predmetne zahteve ni mogoče razlagati drugače kot na način, da je naročnik zahteval, da ponujeni razsmernik deluje v temperaturnem območju od (vsaj) -40 °C do (vsaj) +60 °C. Navedeno pomeni, da razsmernik, ki ga je ponudil vlagatelj in ki (nesporno) deluje v temperaturnem območju od -25 °C do +60 °C, tej naročnikovi zahtevi ne ustreza.

Glede na vlagateljeve navedbe, ki so usmerjene v zatrjevanje, da je takšna naročnikova zahteva nezakonita, posledično pa vlagateljeva ponudba v celoti ustreza zahtevanim karakteristikam (ker v Novem mestu še ni bila izmerjena nižja temperatura od -20,4 °C in ker razsmernik ni neposredno izpostavljen vremenskim vplivom), se gre strinjati z naročnikom, da je vlagatelj s temi navedbami prepozen. Pri odločanju o zahtevku za revizijo zoper odločitev o oddaji javnega naročila, ki je predmet presoje v konkretnem postopku pravnega varstva, je namreč treba upoštevati procesno pravilo iz tretjega odstavka 25. člena ZPVPJN. To določa, da vlagatelj po poteku roka, določenega za predložitev ponudb, ne more navajati kršitev, ki so mu bile ali bi mu morale biti znane pred potekom tega roka, razen če to dopušča ZPVPJN in v primerih, ko dokaže, da zatrjevanih kršitev objektivno ni bilo mogoče ugotoviti pred tem rokom. Izpostavljena določba tretjega odstavka 25. člena ZPVPJN uveljavlja načelo hitrosti, saj mora ponudnik zoper kršitev, ki mu je ali bi mu morala biti znana, ukrepati takoj, kar omogoča sprotno odpravljanje nepravilnosti v postopku oddaje javnega naročila, določba pa tudi omejuje možnost taktiziranja zainteresiranih ponudnikov za dodelitev naročila oziroma jim ne dopušča, da bi čakali na morebitno ugodno odločitev naročnika in šele kasneje (če naročnikova odločitev o (ne)oddaji naročila zanje ne bi bila ugodna) izrazili nestrinjanje s predhodnim ravnanjem naročnika. V kolikor je vlagatelj menil, da naročnik ni pravilno oblikoval določb razpisne dokumentacije, bi lahko vložil zahtevek za revizijo v roku iz prvega odstavka 25. člena ZPVPJN. Po poteku roka za oddajo ponudb pa v razpisno dokumentacijo ni več dopustno posegati.

Glede na navedeno in upoštevajoč jasnost naročnikove zahteve o temperaturnem območju zahtevanega razsmernika Državna revizijska komisija revizijskih navedb o domnevni nezakonnosti predmetne zahteve (ki se nanašajo na vsebino razpisne dokumentacije), v okviru obravnavanega zahtevka za revizijo (ki je vложен zoper odločitev o oddaji javnega naročila) vsebinsko ni mogla obravnavati.

Ob tem Državna revizijska komisija zgolj pojasnjuje, da v obravnavanem primeru ne gre za omejitev obravnave očitanih kršitev iz razloga, ker vlagatelj (oziroma drug potencialni ponudnik) naročnika nanje preko Portala javnih naročil ni opozoril – kot to izpostavlja naročnik. Navedena omejitev je sicer predpisana v tretjem odstavku 16. člena ZPVPJN, ki določa, da se v predrevizijskem in revizijskem postopku ne presojujejo očitane kršitve, ki se nanašajo na vsebino razpisne dokumentacije, če bi lahko vlagatelj ali drug morebitni ponudnik prek Portala javnih naročil naročnika opozoril na očitano kršitev, pa te možnosti ni uporabil. Upoštevajoč navedeno določbo ta omejitev velja (le) v primeru obravnave zahtevka za revizijo zoper določbe razpisne dokumentacije in v teh primerih predstavlja eno od procesnih predpostavk za vsebinsko obravnavo očitanih kršitev (ki se nanašajo na vsebino razpisne dokumentacije), v konkretnem primeru, ko je zahtevek za revizijo vложен zoper odločitev o oddaji javnega naročila, pa je za obravnavo očitanih kršitev treba upoštevati že pojasnjeno procesno pravilo iz tretjega odstavka 25. člena ZPVPJN.

Vlagatelj dalje naročniku očita, da bi ta, v kolikor je menil, da so določene karakteristike ponujene opreme dvoumne ali nepopolne, vlagatelju moral omogočiti dopolnitev ali pojasnilo ponudbe v skladu z 89. členom ZJN-3.

V tej zvezi Državna revizijska komisija najprej pojasnjuje, da je natančnost in skrbnost pri pripravi ponudbene dokumentacije ter njena skladnost z vsemi naročnikovimi zahtevami v postopku oddaje javnega naročila temeljni interes in dolžnost, ki zavezuje vsakega (razumno obveščenega in povprečno skrbnega) ponudnika. Ker je torej posamezni ponudnik tisti, ki mu je v vsakokratnem postopku javnega naročanja naloženo breme priprave dopustne ponudbe, je slednji obenem tudi tisti, ki nosi posledice neizpolnitve omenjene dolžnosti³.

Dalje gre pojasniti, da je treba vlagateljeve navedbe, da bi mu naročnik v delu, ki se nanaša na izpolnjevanje zahtevanih karakteristik za ponujeni razsmernik, moral omogočiti dopolnitev oziroma pojasnilo ponudbe, presojati z vidika petega in šestega odstavka 89. člena ZJN-3.

V petem odstavku 89. člena ZJN-3 je določeno, da lahko naročnik v primeru, če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti ponudniki, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, zahteva, da ponudniki v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Očitne ali nebstvene napake naročnik lahko spregleda.

Iz citirane določbe ZJN-3 in sodne prakse Sodišča Evropske unije, povezane z institutom dopolnjevanja oziroma popravljanja ponudb (npr. zadeve C-599/10, SAG ELV Slovensko in drugi, C-336/12 Manova, C-324/14 Partner Apelski Dariusz, C-387/14 Esaprojekt, in C-131/16 Archus in Gama), izhaja, da ponudbe po poteku roka za oddajo ponudb načeloma ni mogoče spreminjati oziroma popravljati, vendar pa lahko naročnik v določenih primerih od ponudnikov zahteva, da dopolnijo, popravijo, spremenijo ali pojasnijo ponudbeno dokumentacijo. Kot je Državna revizijska komisija že večkrat pojasnila⁴, je možnost pojasnjevanja, dopolnjevanja ali popravljanja ponudbe, glede na dikcijo petega odstavka 89. člena ZJN-3 (»lahko naročnik zahteva«), odvisna od naročnika. Slednji namreč v primerih, navedenih v petem odstavku 89. člena ZJN-3 (in ob upoštevanju omejitev iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3), od ponudnika lahko zahteva, da predloži manjkajoče dokumente ali jih dopolni, popravi ali pojasni, nima pa naročnik dolžnosti omogočiti dopolnjevanja ali popravljanja ponudb.

Da bi se naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zavezal k izvedbi postopka pojasnjevanja, dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb, vlagatelj v zahtevku za revizijo niti ne zatrjuje. Ne glede na navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v razpisni dokumentaciji (v točki 12) navedel le, da bo v primeru dopolnjevanja ter pojasnjevanja ponudb ravnal skladno z določili 89. člena ZJN-3, pri čemer je v nadaljevanju te določbe tudi citiral. Naročnik se torej v konkretnem primeru ni zavezal k izvedbi postopka pojasnjevanja,

³ Prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-031/2018, 018-171/2021, 018-131/2022 in 018-087/2023.

⁴ Prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-029/2017, 018-068/2017, 018-088/2017, 018-037/2019, 018-098/2020, 018-154/2023.

dopolnjevanja ali spreminjanja ponudb, temveč si je v zvezi s tem zgolj pridržal pravico pod pogoji petega, šestega in sedmega odstavka 89. člena ZJN-3 – pri čemer gre ugotoviti, da naročnik tudi drugega ponudnika (za čigar ponudbo je ugotovil, da ima prav tako pomanjkljivosti, ki so vezane na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila) ni pozival k pojasnjevanju, dopolnjevanju ali spreminjanju ponudbe.

Ne glede na navedeno diskrecijsko pravico pa se Državna revizijska komisija v obravnavanem primeru strinja z naročnikom, da vlagateljeve ponudbe v spornem delu (tj. zaradi neizpolnjevanja tehnične zahteve za ponujeni razsmernik) skladno z določili 89. člena ZJN-3 niti ni dopustno odpraviti. ZJN-3 namreč v šestem odstavku 89. člena (ki ga je citiral tudi naročnik v izpostavljeni točki 12 razpisne dokumentacije) določa elemente ponudbe, ki jih (razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba) ni dopustno dopolnjevati ali popravljati, in sicer cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV (razen kadar se skupna vrednost spremeni v skladu s sedmim odstavkom 89. člena ZJN-3), in tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da v danem primeru zahteva glede temperaturnega območja, v katerem deluje razsmernik, predstavlja tehnično zahtevo, ki jo je naročnik za zahtevano sončno elektrarno določil v točki 1 tehničnih specifikacij, kot takšna pa se ta zahteva nedvomno nanaša na tisti del ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila (pri čemer ni mogoče ugotoviti, da gre v izpostavljenem delu vlagateljeve ponudbe za očitno napako, saj vlagatelj sam priznava, da predmetne naročnikove zahteve ne izpolnjuje). V posledici navedenega dopolnitev vlagateljeve ponudbe v izpostavljenem delu (četudi bi naročnik želel izkoristiti diskrecijsko pravico, ki mu jo daje peti odstavek 89. člena ZJN-3), upoštevajoč določbo šestega odstavka 89. člena ZJN-3, ne bi bila dopustna.

Glede na vse navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da v obravnavanem primeru naročniku ni mogoče očitati kršitev določb 89. člena ZJN-3 in določil dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ker vlagatelja ni pozval k dopolnitvi ponudbe po tem, ko je ugotovil, da z njegove strani ponujeni razsmernik ne izpolnjuje vseh tehničnih zahtev oziroma ker je iz tega razloga vlagateljevo ponudbo zavrnil kot nedopustno.

Ker je Državna revizijska komisija ugotovila, da vlagatelj z navedbami, ki se nanašajo na dopustnost njegove ponudbe v izpostavljenem delu (tj. glede ponujenega razsmernika) ni uspel, v nadaljevanju ni obravnavala preostalih vlagateljevih navedb, ki se nanašajo na izpolnjevanje tehničnih zahtev še za ostale ponujene komponente sončne elektrarne (tj. za optimizator in za modul). Četudi bi namreč vlagatelj uspel s temi navedbami, v konkretnem postopku pravnega varstva ne bi mogel izboljšati svojega položaja, saj tudi morebitne ugotovljene kršitve v tem delu ne bi vplivale na sprejem drugačne odločitve Državne revizijske komisije v dani zadevi.

Iz enakega razloga Državna revizijska komisija ni obravnavala tudi navedb vlagatelja, ki se nanašajo na predložitev manjkajočih dokazil za priglašeni kader. V zvezi s tem navedbami pa gre dodati še, da tudi iz izpodbijane odločitve izhaja, da naročnik vlagatelja ni pozival na dopolnitev ponudbe v tem delu iz razloga, ker je ugotovil, da njegova ponudba ni ustrezna (že) v tehničnem delu.

Glede na to, da Državna revizijska komisija kršitev, ki jih je vlagatelj očital naročniku, v obravnavanem revizijskem postopku ni ugotovila, je vlagateljev zahtevek za revizijo na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN zavrnila kot neutemeljenega.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zahteva tudi povračilo stroškov postopka pravnega varstva. Ker vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk: Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Marko Medved, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj – po pooblaščenju,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.